

Łódź, 7 maja 2024 r.

PNIK-I.4131.395.2024

Rada Gminy Głuchów

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) w związku z art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

zawiadamiam,

że wszczęte zostało z urzędu postępowanie określone w rozdziale 10 ustawy o samorządzie gminnym w celu kontroli legalności uchwały Nr LXVI/440/2024 Rady Gminy Głuchów z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, która wpłynęła do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w dniu 26 kwietnia 2024 r.

Uzasadnienie

Podstawę prawną do podjęcia uchwały przez Radę Gminy Głuchów stanowi art. 50 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), zwanej dalej - ustawa. Stosownie do tego przepisu rada określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Z kolei art. 50 ust. 6a ustawy stanowi, że „W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług”.

Mając na uwadze powyższe przepisy, organ nadzoru przedstawia zastrzeżenia do następujących postanowień zawartych w załączniku do uchwały Rady Gminy Głuchów.

W § 1 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały rada postanowiła, że „Usługi opiekuńcze organizuje i realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuchowie”.

Regulacja ta stanowi przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 50 ust. 6 i 6a, bowiem ustawodawca w przepisie tym ściśle określił radzie zakres kompetencji do stanowienia przepisów w uchwale, natomiast rada uregulowała zagadnienie, które nie mieści się w granicach upoważnienia ustawowego.

W § 1 ust. 2 załącznika nr 1 do uchwały rada wymieniła podmioty, na wniosek których przyznawane są usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Zgodnie z art. 102 ustawy, świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego (ust. 1). Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu (ust. 2). Oznacza to, że rada dopuściła się modyfikacji regulacji ustawowej, bowiem przytoczony przez radę przepis nie stanowi jego dokładnego powtórzenia. Regulacja zawarta w § 1 ust. 2 załącznika nr 1 do uchwały stanowi przekroczenie delegacji ustawowej wynikającej z art. art. 50 ust. 6 i 6a ustawy, bowiem ustawodawca nie przyznał radzie kompetencji do stanowienia w tym zakresie a ponadto rada dopuściła się modyfikacji art. 102 ustawy, ponieważ przytoczony przez radę przepis nie stanowi jego dokładnego powtórzenia. Zarzut ten dotyczy również § 7 załącznika nr 1 do uchwały, w którym rada wskazała podmioty mogące wystąpić a wnioskiem o częściowe lub całkowite zwolnienie z ponoszenia odpłatności.

W § 3 ust.1 załącznika nr 1 do uchwały rada postanowiła, że „Zakres i wymiar usług sąsiedzkich, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ustalany jest indywidualnie na podstawie wywiadu środowiskowego i potrzeb osoby lub rodziny wymagającej opieki”.

Zdaniem organu nadzoru rada przekroczyła delegację ustawową wynikającą z art. 50 ust. 6 i 6a ustawy, bowiem uregulowanie wymiaru i zakresu usług dotyczy wyłącznie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, nie dotyczy natomiast usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych jak postanowiła rada. Z art. 50 ust. 6 również nie wynika dla rady kompetencja do wprowadzenia regulacji odnośnie wymiaru i zakresu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

W § 4 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały rada postanowiła, że usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznaje się w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuchowie oraz określiła elementy składowe decyzji administracyjnej.

Regulacja w zakresie wydawania decyzji administracyjnej stanowi przekroczenie delegacji ustawowej, bowiem ustawodawca nie przyznał radzie kompetencji do stanowienia w tym zakresie, a ponadto rada nie ma uprawnienia do narzucania treści decyzji.

Wskazać należy również, że zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy, to wójt (burmistrz, prezydent miasta) udziela kierownikowi ośrodka pomocy społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, z zastrzeżeniem ust. 8a. Zatem to nie organ uchwałodawczy, a Wójt Gminy Głuchów w drodze stosownego upoważnienia, jest obowiązany do przekazania przedmiotowej kompetencji kierownikowi ośrodka pomocy społecznej, który na podstawie upoważnienia przyznaje stosowne świadczenia z usług opiekuńczych.

W § 4 ust. 2 załącznika nr 1 do uchwały rada postanowiła, że usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są w miejscu zamieszkania podopiecznego od poniedziałku do piątku.

Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy, to ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia, zatem zapis wprowadzony przez radę stanowi przekroczenie delegacji ustawowej.

W § 4 ust. 3 załącznika nr 1 do uchwały rada postanowiła, że usługi sąsiedzkie świadczone są w miejscu zamieszkania podopiecznego i mogą być świadczone przez 7 dni w tygodniu.

Zgodnie z art. 50 ust. 1a ustawy „Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania mogą być przyznawane w formie usług sąsiedzkich”. W ocenie organu nadzoru rada powtórzyła regulację ustawową do czego nie była uprawniona, a ponadto z art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy nie wynika upoważnienie dla rady do podejmowania uchwał w tym zakresie.

W § 7 załącznika nr 1 do uchwały rada uregulowała łącznie kwestie częściowego i całkowitego zwolnienia z ponoszonych opłat. Organ nadzoru wskazuje, że rada w celu prawidłowego uregulowania delegacji ustawowej wynikającej z art. 50 ust. 6 ustawy powinna uregulować w sposób odrębny przesłanki uzasadniające całkowite zwolnienie z opłat oraz

odrębne przesłanki uzasadniające częściowe zwolnienie z tych opłat, tak aby rozpoznając wnioski o zwolnienie można było ocenić, czy po stronie osoby uprawnionej do korzystania z tych usług zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie zwolnienia i w jakim zakresie. Organ prowadzący postępowanie w sprawie zwolnienia z odpłatności za ww. usługi związany jest przepisami przedmiotowej uchwały, zatem w wydanej przez siebie decyzji powinien powołać się na spełnienie przez osobę otrzymującą usługi opiekuńcze konkretnej przesłanki wskazanej przez radę w uchwale (wyrok WSA w Olsztynie z dnia 12 lutego 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 8/19). Treść § 7 załącznika nr 1 do uchwały nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, jakie są warunki częściowego, a jakie całkowitego zwolnienia od opłat za usługi opiekuńcze sąsiedzkie, co w konsekwencji może prowadzić do uznaniowego zastosowania ww. przepisu.

Wobec powyższego, proszę o złożenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie do dnia 13 maja 2024 r. Wyjaśnienia należy przesłać do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na adres Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Justyna Szymańska-Chładzyńska
**Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli**

(podpisano elektronicznie)Do wiadomości:
Wójt Gminy Głuchów